BAGILLA
5
Barikua

Bilbao, 1936

Euzkadi

ASPIDE-SANEUŔIJA

Bilbao'kua	9,00	ilko. iru ile.	
Bilbao'atazkua ...	11,25	"	"
Idazki-itunmena ...	62,00	"	urtez
Atzeŕijetakuak ...	112,50	"	"

Beldayen itunduba

XXIV urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17,1.° || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 7.314 zenbakija

Gayak

¡ZORUAK...!

Igazi dan igandian Ecija'n jazo ziran jazokunak dirala-ta, bakotxak bere eretxijak agertuten dauz.

Geyenen eretxija, baña, auxe da: "zoruen egiñen ezeskaŕija ixan zala".

Egija orixe da ixan be. Prieto ta Salazaŕekin egin ixan eben egiñena, zoruen egiñena ixan etzanik, zentzubidian argi apuŕ bat daukanak ezin bayeztu leike, bayeztu be-ta.

Beraz, zoruak, zoruen egiñena egin eben. Eta zoruak zorakerijak egitia, madari-zugatzak madari-igalijak emotia lez da.

Zugatzak madari-igalijak emoteko, baña, madari-mendubaz txertau edo eztitu biaŕa ixaten dau. Zugatz-landarea, ba, txertatuteko aruan aurkitzen danian, landara - zuzentzaliak gura dauan mendubaz txertatu leike: madari - igalijak emotia gura danian, madari-igalijak emongo dauzan mendubaz. Sagaŕ-igalijak emotia gura ixan ezkero, baña, sagaŕ-mendubaz eztitu bjaŕko dau.

Madari ta sagaŕak be, baŕiz, enda askotakuak ixaten dira: batzuk gaŕatzak, bestatzuk gozuak, eta abaŕ.

Beraz, ondiño txertatu barik aurkitzen dan zugatz-landariaren ondorena ta ixango dana, txertauko dabenaren naimenian aurkitzen da: madari-mendubaz ezaŕten ba-dautsa, ba, madari biuŕtuko dau. Sagaŕ-mendubaz eztituten ba-dau, sagaŕ.

Eta gaŕatz-endiaz mendututen ba-dau, igali gaŕatzak emongo dauz. Gozo-endiaz egiten ba-dau, ostera, igali gozuak.

卐 卐 卐

Igali-zugatzaz jazoten dana ber-bera da gixa-zugatzakaz jazoten dana be. Gixakija, onako edo alako ikaskixunakaz txertatu baño len, zugatz antzua ixaten da; ez atariko ez onetariko igalirik emoten eztaben zugatza.

Baña txertatzaliaren eskuz, alango edo onelango mendubaz eztituten danian, eztituba ixan dan mendubatariko igalijak emoten asiko da.

卐 卐 卐

Orain, irakuŕle, Ecija'ra goyezan, eta an zoro-antzo zorakerijak egiten diñarduban gixaki-zugaztijari begiratu dayogun.

Zoro garbi biuŕtuta dakusguzan gixon areik, Prieto'k, Gonzalez Peña'k eta oŕein kideko txertatzaliak eztituba ixan eztiranik, ¿nok bayeztuteko..?

Eta gixozte ixugaŕi areik txertatu ebezenian, goŕoto-menduz, erailtzale-menduz eta zoro-menduz txertatu ezebezanik be, iñok eleike bayeztu.

Beraz, Prieto eta lagunak, euren eskuz txertatu ixan ebezan igali-zugatzetara igali-bila juan diranian, eurak txertautako igalijak batu ixan dabez.

¿Geldirentzako goŕotua erein gura ixan ebela? Ecija'n batu ixan ebena, orixe da: gelde-goŕotua.

¿Gixoztiak basatiŕuta ikusi gura ebezela? Ecija'n, ikusi gura ixan eben ber-berori ikusi eben.

¿Gixabatza zoro-etxe biuŕtu gura ixan ebela? Ecija'ko jazokunetan, gurari bakan ori, egi biuŕtuta ikusi eben.

卐 卐 卐

Ecija'ko jazokun oŕeik dirala-ta, eskumak dirala diñuen izpaŕingijak-eta, eskubak garbi-garbi dabezela agertu gura dabe. Jazokun lotsagaŕi gusti arein eŕuba, Prieto'ri ta lagunai ezaŕten dautse... Eurak, ostera, bixitza gustijan maite-menduz zugatz - landarak txertauten ibili ixan bai-litzazan, done-antzo agertuten dira.

Baña ez. Gixaŕte-txerta[illegible] oŕetan, eskeŕak baxen eŕudun agertzen dira eskumatzako oŕeik.

Esaterako, Primo de Rivera agintari gurena ixan zan aldijan, orain zorotzat ezestuten dabezan oŕei laguntzarik geyen egin ixan eutsenak, ¿nortzuk ixan ziran?

Orain gixaki deungetzat gaiztetsiten dabezan eskeŕtaŕ oŕeik, euzko-langiliak erailteko-ta, izkilubak emoten eutsezenak-eta, be, ¿nortzuk...?

Orduko eskumataŕak, gauŕko eskeŕtaŕak baxen eden-txertalarijak ixan etziranik be, ezin bayeztu ixango da.

Eskumak agintzen dabela naiz eskeŕak agindu, euren zuzentzapian aurkitzen diran landarak zuzentza-menduz txertetan eztabezan-aŕtian, gentza igalirik ezin batu ixango da.

Orain batzen diran igalijak, len txertatu ixan ziran igali-mendubenak dira.

Igali onak batu gura dauzanak, igali-mendu onak loŕtuten alegindu biaŕko da.

Zorijonez, Euzko-Alderdi Jeltzalia'k, oraingo eztitu ixan dauzan landarak, mendu berezijakaz eztitu ixan dauz. Eta mendu berezijakaz eztitu ixan dauzalako, igali berezijak aŕtzen dauz.

Euzko-Alderdi Jeltzalia'ren zugaztijetan be, ba-liteke bein edo bein goŕin apuŕen bat saŕtzia. Goŕin txikijok edozein lekutan saŕtzen diran aldiko gexo txikijak baño eztira, baña: osakai txiki baten bitaŕtez osatuten diranak.

Bestelan, Euzko-Alderdi Jeltzalia baxen jori ta mardul ikusten dan igali-zugaztirik ezta iñun be ikusten, ezta gixabide-eredu osuagorik be.

Oŕa, oŕ, eredutzat azkenengo Abeŕi-Eguna... Aneika notiñak txaidiak-ziaŕ urizain bat be uŕetan ezebela azke-azkerik, eta ¡oyutxu bat bez!, ¡gangaŕkeri txikijenik bez...! ¿Nun ikusten da au?

Oneik dira gixabidiaren ixena eruan biaŕ leuken eŕijak, azkatasuna ibazifa dauken abeŕijak.

Euzko-Alderdi Jeltzalia'ren zugazti-irakatsijak udabaŕiko eguzkija baxen argijak diranaŕen be, baña, Euzkadi'ko eskolaŕtzakuak, ezin ikusi dabez. Onein ikusmena egitik uŕun aurkitzen da. Egija ikusteko begi barik geratu ixan dira...

"El Pueblo Vasco" ta "La Gaceta del Norte" eskumak be, Abeŕi-Eguna'tzaz, leŕo bat be eztabe i[illegible]atzn. Itsututa dagoz... Egija ikusteko itsutuba ba-dagoz be, baña, euren itsutasunak soŕtu ixan daun matxinada - subaren gaŕak ukututen dautsenian, eŕe-miña nabaŕtuteko beste aragi bixi ixaten dabe, oŕaiño.

Orduban ixaten dira kaŕaxijak eta izkanbilak... Orduban Ecija'ra begiratuten dabe. ¡Eŕukaŕijak...! Egijari begijak ertsiten dautsezenaŕtian, baña, itsukerijak ekaŕi ixan dautsezan gaitz gustijen auŕian kaŕaxi ta oyu egiten ba-dabe, be, egijaren iauregija dan donokirik eztabe irabaziko, guzuŕaren lexa baltza dan gaiztokija baño. ¡Zoruak...!

URIBITAŔTE'TAŔ IBON.

Aberri-Eguna Elgoibar'en

Egun gomutagaŕia benetan elgoibartaŕentzat. Abeŕi-Eguna, eta Goi-Jaunari esker bereziak biotz onarekin lagundu digulako, eta eskeŕak berari uri gustia gurekin egon zan egun oretan, benetan abertzaliak nortzuk geran oraintxen ezagutu gaituzte arazo gustiak, ongi ta zuzen eramaten dakigulako. Eta egun zoragaŕi au benetan ospetsu igaro gendun, eta eskeŕak lendabixiko U. B. B.'ri eta Zabalkunde Artezkaria'ri, eduki daben gurendagaitik, batere okeŕik gabe bete du berak arkitaratutako egitaraua zerbait geiagokin. Elgoibar gurekin degu osorik enparantza nagusia oztaz beteberik goiz ta aŕatsalde aurkitu zan.

Abeŕi-Eguna'ri, auŕeko gaubetik asiera eman zizaion. Itxaropena aretuan gastetxuen, jai ikusgaŕi ta atsegiñarekin. Aretua bete beterik arkitzen zan eta zure gastetxuen lana benetan txalotua izanduzan. Bertan ederki azaldu zituzten, beren egin beaŕak, zalantza aundirik gabe beren kementazuna azaldu zuten, euzko - irakurgaietan, abesti, alkar izketa ta abar eta abar.

Jai aldi onetan, aurkestu ziran gastetxu onen izenak onek dira ta arkitaltzia merezi dute eta argitaldu, beztela nere eŕua izango da nozki.

Mugertza'taŕ Joseba Mirena, Imanol ta Joseba Mirena Jil anaiak Konde Izasmendi'taŕ Imanol, Vallejo Aztigaŕaga'taŕ Imanol, Uriguen'daŕ Eŕamon, Gabilondo'taŕ Sabin, Beloki'taŕ Iñaki, Aŕiola'taŕ Andoni, Argarate'taŕ Joseba, Zubiauŕe'taŕ Joseba, eta Uriguen'daŕ Kerman Txegiñak alko jaiari dagoskiozan olerkiak abestu ziruan, eta "Ixaka" euzko-idazle azkaŕak irakuŕi zituan, Sabin'eri oparia. Konke Izasmendi'taŕ Paule'k eta Garate'taŕ Pilare'k euzko-benebenetako lan edeŕa azaldu zuten, eta Vallejo Aŕiaga'taŕ Josune lagun zutela, eta oso txalotua izanik Muxika'taŕ Guadalupe ta Vallejo, Aŕiaga'taŕ Miren'en alkar izketa. Guztiz txalotuak izandu ziran gastetxu guztiak.

卐 卐 卐

Abeŕi-Eguna Euzko-Batzoki'ko txistulariak goizian, seiterdietan, bere biziko goiz ereziekin alaitu giñuzan. Saspiterdietan, abertzale talde edeŕa eleiz nagusiratu zan jaupa eta Jaun artzen. Bitarte oŕetan "Ogi - Zerutik" eta "Agur Jesusen Ama" abestu ziran.

Amaŕetan, jaupa nagusia iru abotsetan Perosi'ren jaupa abestu zan.

Ondoren, pozgaŕi benetan izan zitzaigun. Eresbatz edo Banda'ren gugana ko eskeitz edeŕa, uste-ustegabeko euzko-eresi jotaldi onekin:

1'go. "Gazteiz", marcha vasca.— Fresco'rena.

2'go. "Rapsodia vasca", Beobide'na.

3'go. "Lekaroz Soinketa", P. Olazaran de E.'rena.

a) "Beti biribilketa.

b) "auli-arin-arin.

Jo aldi onen bitartian, dantza aldi edeŕa, Eparantzu, egin zuten, ezpatadantzari ta gurulariak.

卐 卐 卐

Aŕatsaldian, ordubatian, Batzokian, bildu zan abeŕtzale talde edeŕa, ikusirik ango Abeŕi-Eguna'ren alaitasuna.

Batzoki'ko txistulari trebe diran Antzola anaiak, berebiz o eresi ekiñaldia jo zuten, baita ere, "Txanton Piperi,,'ren abestiak abestu zituzten, Ixaka'k eta Gabilondo'taŕ Kanuta'k, Albizu'taŕ Joseba'k pianua-kin oso ederki lagunduta, bertsolariak beŕiz lan ziran, Etxegiña ta Gabilondo'taŕ Lontzi.

Lauretan, Uriko'ko pelota tokian, izugaŕizko eskuzko pelota partidu edeŕa jokatu zan. Batzoki'ko bazkidien artian, alde batetik, Sabin ta Agaŕe, Murua'ren ta Axuria'ren aurka. Jokaldi au ikusgaŕia izandu zan amaixeña tanurarte berdintzen juan ziran 20'ra Sabin da laguna eldu ziran, 20'ña berdindu 21'an ere bai-ikuskaŕia benetan partidu au! ¡Azkenian, Agaŕe'ren auŕerako utzi-dejara arek irabazi zuan.

¡Partidu edeŕa benetan igandeko au!

卐 卐 卐

Ondoren, Jel Batzoki'ko baskide gastiak, auŕesku bikaña atera zuten. Auŕeskulari Aŕiola'taŕ Sipriano ta atzeslari, Zubiauŕe'taŕ Ixidor. Beren anka bizkor ta liraiñak azaldu zituzten mutilok. Aspaldian ikusi ez ta osteak gogoz txalotu zituan.

Zoka-tira ere, benetakua izan du zan, kaletaŕak, baseŕitaŕeri irabazi zioten.

Benetan Abeŕi-Eguna gomutagaŕia, elgoibartaŕentzat. Irakurle datoŕen urte arte (J. L.).

Alzerixa.

Autuka - mautuka

"Bazkun baltza"

Ipaŕ Amerika'ko biztanliak baŕegaŕikeri asko daukoez. Azkenengo tentelkerija auxe dogu. "Bazkun baltza" deritxona asmau dabe. ¿Zetarako? Emen be bazkun ori ba'lego, amaikatxu galdubak litxakez.

—Bazkun Baltza'kuakin itz-egiten ete-dot?

—Bai. Zer aginduten dozu?

—Ba... ba... neure senaŕa beste emakume batekin ikusi dot.

—¿¿Zer...?

Bazkun Baltza'kuak arin-aringa juan duaz eta gixon dolaŕari bixitzea kentzen dautse! Epaikaririk ez trasterik eztabe biaŕ. Ona ba'letos!

Negaŕez?

Zortzi urte inguruko mutiko bat zigaŕua eskuban, negar eta negar eguan. Bere ama ondora yatoŕko, ume gaxuak negaŕ dagijala, zigaŕuak kalte egin dautsolakuan.

—Zegatik negaŕari zagokijoz, enetxo ori?

—Zigaŕua ixotuteko mistorik eztaukodalako!

Araudija

Prieto jauna laŕi dago. Ecija'n egin dautsezanak bilduŕez bete dau. Araudija etoŕko danian gustijok zintzoki jokatu daigula, eskatzen dau.

Bai, ezta? Tira, ba Ecija'koen antzik eztaukogu. Mungia, lapuŕ gustijen abia, esan eroien-aŕen, Ecija'n saspi umiak egon ziran. Arein ondorenguak eztira obiak

Itxas-gixonak

Sota'ren itxasontzijetan galizitaŕak-eta eskakixun goŕijak egin dabez, baña janari kontubetan eztira atzenengo geratu. Ona emen aste bakotxerako menu:

Astelenez: goxian akeit-esnia. Eguberdijan: zukua, aŕauzpila, lebatza eta aragija. Mai-azkenak, akeŕa, txokoŕa ta txola. Gabaz: zukua, garaunak eta bildotsa. Mai-azkenak.

Astaŕtez: eguberdijan, ugolua, atuna, olaskua patata baŕijakin, mai azkenak, akeŕa, txola ta txokoŕa. Gabaz: fabada, txipiroiak eta txuletak, mai-azkenak.

¿Zetarako jaŕiko dogus beste egunetako menuok? Itxas - gixon egin gadixan gustijok, olako bazkari-aparijakin mundubaren akaburaño juango gintzakez - eta. A zelako señorituak!

Betiko leiua

España'k eztauko eŕemedijorik Galdubak gara. Eŕi ore kbasatijen antza dauko. Olakoxe itzak entzuten doguz. Izpaŕijetan, itzaldijetan eta beste toki gustijetan negaŕ oneik entzuten dira.

—Baña olako gauzak diñuezenak, espanaŕ dongiak dira.

—Biaŕba.

Euzko-abeŕtzale astokiluak baño eztaikiez esan.

—Ez, ez, España'ko "A. B. C." eta beste izpaŕingijetan, be, itz baŕdiñak idatzi daroez. Orain ogei, ogetamaŕ urte esan gendubana, gauŕ egitzat aukeratu dabe españaŕak eurak. ¡Oŕetarako ainbeste espetxe!

Oŕein poza!

Eŕegetaŕak pozik dagoz. España'ko langiliak eta amoŕuz dabiltzala, gustija iruntsi biaŕ dabela, entzuten daben bakotxean, bitzetan dagoz. Olantxe erkala jausiko ei-da, baña onei edestu biaŕ dautsegu aŕain eta itxas-antzaŕaren izketa.

Burduntzijan egozan eta aŕañak itaundu eutson eta edo patuari: I, emetik amaŕ urte baŕu, itxasua legoŕa ixango ete-dok?

—Bazi gozuan bilduta maira aterako gatubezan-ostian, zer yauskuk? Ura ixan edo legoŕa, ixan guretzat baŕdin.

Ikasiko ete dabe patuaren esakuna!

Eiztarija ta diabrua

Ipuña

Igande baten, "Atxurkulu" basetxeko gixona, goxian-goiz mezia entzunda izkilu bat sorbaldatik dingiliz ebala basora txoritan juan zan.

Egun gustijan, basorik-baso ta mendirik-mendi txori-atzian ibilita gero, soña ezin geyaguan neketuta eukola ta, aŕi-mokil biribil baten ganian atsedena aŕtzen jaŕi zan.

Aŕauzika ta abaŕ olan egualarik, inguruko landatxuan, asto baltz andi bat bedaŕ gurija jaten iñardubala, ikusi eban.

Eiztarija, begi ta belaŕi, asto baltzari adi-adi jaŕi yakon; eta berari, astuari, edeŕ-edeŕ eretxi eutson.

—¡Onako zoririk oŕatik—iñuan—. Oŕa etxera geyago nekatu barik juateko era edeŕa nun daukodan bertan!

Eta, ori esanda beste barik, astuari bizkaŕera saltu egin eutson; eta bere ganian patxaraz-patxaraz jezaŕi; astuari didaŕ andiz esaten eutsola.

—Aŕi, aŕi, astue, oin lan eta gero lastue...

Ori entzunikuan, asto baltzak be ita egin eban.

—Basua-gora, mendi-bera, sasitza ziaŕ labaŕ-ertzera... ¡Aŕi demoniñue!

Eta ori esanda geyagoko barik, astuak, ikotika ta saltuka ariñeketan asita, "Atxurkulu,,'ko gixona, basorik-baso ta mendirik-mendi, sasitzarik-sasitza bildurgaŕiro erabili eban.

Alako baten, labaŕ andi baten txuntxuŕera eldu ziran; eta, orduan astuak, bizkaŕ-ganian eban gixona, andixik labaŕ-erpinetik bera jauŕtin gura ixan eban.

Bere gurari okeŕa, ezetara be ezin beteta baña; indaŕ miragaŕi batek ori egiten galerazoten eutzolako. Baŕiro be astuak, bere atzeko ankak labaŕ-erpiñian saŕtuta ebazala, auŕeko anka bijak eta burua labaŕa-bera iminita, eiztarija, bere bizkaŕetik jauŕtiteko alegiñak alegin egin ebazan. Alegiñak, alpeŕ-alpeŕik baña. Gixona ezetara be ezin jaurtin.

Oŕetan, basotxonoko txiliñak, ots-berezija egin eban.

...¡Txaŕi demoniño... gauŕ mezia entzun daulako, gatxik ezin egin ondiño...! Ire txaŕerako ta gixonaren onerako egiten yuat nik "din-dan".

Eta, basotxonoko txiliñak "din-dan, din-dan" eten barik joten ekin eban. Orduan, astuak, beste gatxik ezin ebala egin igaŕi ebanian, anka-urtika ta ikotika asita, bizkaŕ-ganeko gixona, bide-ertzeko landa bedartsura amoŕu andiz jaurtin eban; eta ori egiñikuan, ostua bera, apatxoska ta aŕantzaka, itxulipurdika labaŕa bera su ta gaŕ juan zan.

Bitaŕtian, eiztarijak, landako bedartzan, txori-abestijen aŕtian lo gozo-gozua egin eban.

Ataturiko asto baltza, diabrua ixan ei-zan.

Beste igande baten be, aŕatsaldez, "Atxurkulu,,'ko gixona ber-bera, Aguŕtza deuna otoiztuta gero, basora ei zan (kazan) juan zan.

Eta, mendijan edo basuan saŕtu zanekoxe, bere inguruan erbi piluak ikotika ta saltuka ebiltzazala ikusi ebazan. ¡Eiztarijaren poza...!

...¡Au dok au...! ¡Onakorik ikusteko be...! pozez iñuan—. Daunbada bategaz amaŕ bat ardura barik il leikezak ba-ta...

Eta, ori esanda, daunbada bat jaurtin eban; eta daunbada bakaŕ arek, amaŕ erbi edeŕ era batian il ebazan. Orduan, eiztarija, ezti-bitzetan jaŕi zan; alako eiza edeŕik egundo ezebala egin eta.

Eta, erbi-txorta edeŕa eskuetan ebala, iluntzijan etxerantza pozez beterik abijau zan. Ibili ta ibili eginda, bide erdijan gaba egin yakon.

Alako baten, "Oxin-baltza,,'ren ingurura eldu zan. Eta "Oxin-baltza,,'ren ur-ertzian, olaŕ goŕi-goŕi bat, ilargijaren argitan ikusi eban.

Eiztarija, olaŕ goŕija ikustian poztu egin zan, begiz ikusten eban lako olaŕa ixango zalakuan.

—¡Au dok poza! —pozaŕen esan eban—. Erbijak ezeze olaŕa be sekulekua etxeratu biaŕ yuat gauŕ nik...

Eta, itzakaz batian, izkilu-erpiña olaŕ goŕijari begira imiñi eban.

Onetan baña, "Oxin-baltza,,'ren baŕu-baŕutik ots ikeragaŕi bat, didaŕ ikera-gaŕi bat kanporatu zan.

—¡Ori oŕ dagoanori be ekaŕi egiztak ona...!—ur-baŕuko otsak itzalez bildurgaŕiro esan eban.

Didaŕ oŕegaz batian, ur-ertzeko olaŕ goŕijak, "kukuŕuku" zolija egin eban; geruago esaten ebala.

—Ez, gauŕ ez... Eŕosarijua ondo-ondo eŕezau dabelako, beronen ondora erduteko be eskubiderik etxekuat bata...

Eta, geyagoko barik olaŕ-goŕija, beste "kukuŕuku" zoli bat axetara jaurtinda gero, ego-ots andijak egiten ebazalarik, "Oxin-baltza,,'ren baŕuan soŕtu zan.

Oŕenbestegaz "Atxurkulu,,'ko gixona, estutu ta laŕitu zan; eta erbi-txortia eskubetan eta izkilua sorbaldatik dingilizka ebala "Aliarenka" bidian abijau zan, etxera - arteroñoko bide gustijak arinka igaroteko.

Ur-eŕtzeko olaŕ-goŕija, be diabrua ixan ei-zan. Eta, diabru arek, eiztarija, Aguŕtza deuna otoiztuta basora juan zalako, ezin ixan ei-eban beragaz eruan.

MAŔARIKO.

'rakurri EUZKADI

Errijetatik

LAZKANO

ABEŔI-EGUNA.—Jai-abeŕkoi zoragaŕi au, aundikiro ospatu da gure eŕi onetan.

Jai onek, Abeŕia'rentzat zeukan garŕantzia ezaguturik, aunditasunik edeŕena eman zioten berari lazkautaŕ abeŕtzaleak, ospatu ziran jai edeŕetara uŕbilduaz.

Atsalderako iragaŕita zegoan eŕomeria etzan ospatu, Intxausti'taŕ Pantzeska (G. B.) aberkidearen eriotzek eman zuan samintasunaren ageŕkaitzat. Gañontzeko ikus-gayak, edeŕtasun aundian ospatu ziran.

Larunbat ilunabaŕean asi ziran jayak.

Eŕiko txistulariak, kale-bira alai bat jo zuten, jayaren asierea onela adieraziaz.

Ondoren, sua piztu zan Aramendi'ko gañean.

Igande goizean, eŕiko txistulariak, goiz-eresi alai batekin esnatu zuten jendea.

Bederatzietan, meza abestu bat eman zan lekaretxeko eleizan ospe aundiarekin.

Lazkano'ko jeldaŕak, eleiza betean juan ziran meza ura entzutera.

Jaupa ondoren, pelota jokaldi bat jokatu zan eŕiko pelota tokian.

Iriarte anayak (J. eta S.), eta Aitolagiŕe-Arin ziran jokalariak. Azkenengoak irabazi zuten.

Jokaldia bukatzean, txiŕindularien laisteŕketa bat ospatu zan, 22 anei neuŕkin bidean.

Apalategi laisteŕkari yayoaren anaya irten zan garaile. Ondoren, irabazlearekin batera saŕtu ziran, Mendia, Mingo, Intxausti eta abar.

Laisteŕketa au, oso polita geŕtatu zan. Sari edeŕak banatu ziran.

Ordubatean, bazkaria egin zan Batzokian 26 lagun exeri ziran mayean. Anaitasun edeŕean igaro zan.

Anaitasuna, abertzaletasuna, jolasak... izan da Lazkano'n, auŕtengo Abeŕi-Eguna'ren labuŕpena.

Zorionak jai-eraitzale batzoŕdeari.

ERIOTZA. — Irande egubeŕdian iltzan, "Izaŕe-eŕdi,,'ko Intxausti'taŕ Pantzeska abeŕkide guztea (G. B.).

Eriotza onek, tamal aundia eman du Lazkano'n.

Udal-etxe'ko kontzejal edo ziñegotzia zan bera. Beragatik, udal-etxeko bere lagunak, kero! edeŕ bat eskeñi zioten, maitasunaren ageŕkaitzat.

Iletak astelenean egin ziran. Jendeketa aundia uŕbildu zan iñaŕkun oetara. Jendeak maite bai zuan ila.

Neure samin aguŕa bere emazte, ta senditaŕari.

APAIZ-GAYAK.—Auŕtengo ikastaroa zintzo bukatu ondoren, udarako opoŕkaroa igarotzera etoŕi dira geure apaiz-gai onbidetsuak.

Uŕteroko atseden aldi au, ongi irabazia dute apaiz gai zintzo abek, zortzi ilabete luzeak liburuari loturik igarotzeak ematen ditun lanak, neketsuak dira-ta.

Lan neketsu ori gora - bera, gure apaiz-gai oek eztira aztu euskerarekin, eta bere aldez zintzo jaŕdun dira, euren beste ikasle lagunakin batera.

Euren lan txalogaŕiaren igaliitzat, "Kardaberaz" izeneko aldizkingia atera oi dute.

Amaitu beŕia duten ikastaroan atera dituzten zenbakietako bat irakuŕia det egileai eskeŕak.

Euzkadi'ko gaztediak lagundu bear lioke "Kardaberaz,,'i.

Gauŕko eguneko liburu askok, euren erakusme nazkagaŕiekin gazte jendea gal-bidera damakien garai negaŕgaŕi onetan, kristau erakusmez oŕnitutako "eŕebista" onek, on aundia egingo luke euren aŕtean.

Auŕtengo udaran ere, zintzo lan egingo dute gure izkuntzaren aldez, euzko-izpaŕingien bidez.

¿Ez al da ala "Leizadi" eta lagunak?

Oraindik aztu gabe zeuzkeagu beste uŕtetako zeuen beŕtso polit, eta idazki mamitsuak.

Udara on bat opaz batera,
ongi etoŕia dagizue emendik
zeuen "moŕoi" dan.

Iramendi.

SEGURA

ABEŔI-EGUNA.—Aspilako, gañean su aundi bat egiñaz asi larunbat gabean eta igande iluntzan 50 lagun apari-merienda egitera bilduan bukatu genduan. Bitartean, jaupa nagusi ondoren, 44 gaztetxuk irakurketa sayo edeŕa egin zuten, Poxpolin pila bana saritzat emanaz eta "Angelus" abestia ederki abestu ondoren, pozik etxeratu ziran. Afatsaldean gure dantzariak Ataun'go Barandiaran txistulari jaioak txistu joaz, ikusgaŕizko dantzaldia egin zuten. Ondoren eŕiko txistulari bikañak buru dirala auŕeskua eta gero iluntza arte, Goenaga pilarmunika'rekin eta eŕiko txistulariak aldatuaz eŕomeria. Guziai oso atsegin izan zitzaien jaialdi polita.

Agintariak ere beingoz, jator portatu zitzaigun enparantzan baimena emanaz eta oso ederki irten zan. Au bukatu ondoren, Batzokia atetaraño beteta "Altzeta,,'ren itzaldia. Eta "Altzeta" aitatzea naikoa da, beti bezela jator egon zan eta txalo ugariak jo genizkion. "Euzko - abendaren ereserkia" abestuaz bukatu zan. Egun guzian, euzko-ikuŕiña, aspaldiko ordez, aizatu zan. Eguneko irabazia ere ederki bildu zan eta gelditu ziranak igande au luzen dala emateko eskatzen zale.

ELIZAKOAK.—Zurbano jaunari elizakoak eman dizkiote. ¡Laister osatzea opa diogu!

JAUNARTZEA. — Pazkoa bigaŕen goizean egin zuten auŕen lenengo jaunartze aundia.

UDAL BATZAŔA. — Larunbatean egin zuan udal edo ayuntamentuak batzaŕa, erabaki auek artuaz, Zegama'ko txiŕingulariei 15 lauerleko saria, eman, Bergara'ko lan ikastexeari 66,20 eman, Euzko - Pizkunde Euskerazko iŕatsaloak laguntzeko, albo eŕietakoak ainbean laguntzea. Euzko-ikaskuntza'ri oi dan laguntza ematea, udal etxean gere legeak egiteko eskubidea agertzen duen lauki edo kuadro bat egiteko zer laguntza izan leiken ikustea, eta Donosti'ko Elizagiŕe Ugarte jaunari Partzoneriko auzi gertatze eta abar'engatik eskatzen duen 2.252,25 laurleko'ko ordainkizuna ordaintzea, baita ere Alkorta'taŕ Peli'ri idazkaria gexo egon dan bitartekoa 48 laurleko ordaintzea. Etxegarate'ko etxea il onea amar'ean goizeko amaikatan eŕematean ateratzea erabaki ta beste gabe bukatu zan batzaŕa.

Otaŕa

MENDATA

JAUPARI BAŔIJA.—Datoŕen igandian 7'gaŕenian ertxadon ontan ixango da. Laŕuzea'taŕ Biŕorin jaunaren lenengo jaupea eŕi onetan egin diran jauparijen aŕtian euzkel-ixendun jaupaŕija berau ixango yaku, eta jaupaltse ori dala-ta Mendata'n elezkixun edeŕtan be edeŕenetariko bat ixango da.

EUZKEL-IXENA.—Laŕuzea'taŕ Bingen eta bere emaste Aranbaŕi'taŕ Karmele'k alabatxu bategaz geŕu dabe euren sendija eta abeŕtzale jatoŕari dagokijonez "Miren Agurtzane" ixen polita esaŕirik aŕa amabitxijak Laŕuzea'taŕ Lon, eta Laŕuzea'taŕ Matale ixanik zorijonak.

Gaste-Belu.

¡Txirrita!

"Altzako" abeslari zaŕaŕ

Gazte nintzala
Bere bertsuak
Entzun nenduzen
Ugari
"Altza,,'ko eŕian
"Mirasun"-toki
Sagardo baŕi
Edari.

Itxas-ertzian
Euzki argian
Mai-gane baten
Ezaŕi;
Uŕezko edaŕi
"Txili-pristaka"
Gende gustien
Pozkaŕi.

Aren abotik
Zertzu urtengo
Danak egozan
Kesketan.
¡Ori dok eta!
¡Aupa Txiŕita!
Entzuten gendun
Askotan.

Udabeŕian
Mendirik mendi
Sagardotegi
Beŕiak
Ezan faltako
Onen itz neuŕ
Asetu arte
Gustiak.

Orain dala-ta
Ogetamaŕ urte
Aŕastia baten
"Pasayan"
Lendabiziko
Bertso ziriya
Sagardo-tegi
Leyuan.

Neuk entzun nendun
Iŕi-baŕeka
Gazte umore
Zolia:
¡Ia Txiŕita!
Zerbait esayok
Ataraik eure
xaltxia...

NESKATXA LIRAIN BATERI

Zerade gogotikan
"Amerikanua"
Noiz izango ete da
Neretzat ordua
Iŕi-Baŕe pizka bat
Onantza bialdu
Zulako neskatxarik
Ezin leike galdu
¡Aguŕ edeŕ galanta!
Preso emen gaude
Aurpegi oŕen begiak
Itsututen naude
Aguŕ ba galantori
Or nere gogua...
¿Noiz izango ete da
mutil zaŕ ordua?"

ERLETXUŔ.